

การได้รับสารพิษโดยการสัมผัส

ทางผิวหนัง

กรณีสัมผัสกับสารพิษทางผิวหนัง ควรล้างออกด้วยน้ำสะอาดหลายๆครั้งร่วมกับการฟอกทำความสะอาดบริเวณที่สัมผัสด้วยสบู่สูตรอ่อนโยน หรืออาจใช้แชมพูสำหรับสัตว์เลี้ยงที่ไม่มีด่างผสมอยู่ แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาดเป็นเวลาอย่างน้อย 10 นาที ซับด้วยผ้าสะอาด แล้วจึงรีบนำส่งสัตวแพทย์พร้อมบรรจุภัณฑ์ของสารที่ได้รับไปพบสัตวแพทย์

ทางเยื่อตา

กรณีสัมผัสกับสารพิษทางเยื่อตา ซึ่งเป็นเนื้อเยื่อที่มีความไวต่อการถูกทำลายสูง ควรล้างดวงตาให้เร็วที่สุดด้วยน้ำสะอาด หรือน้ำเกลือสำหรับล้างตาเป็นเวลาอย่างน้อย 10 นาที ก่อนการนำตัวสัตว์ไปรับการรักษาต่อ

เอกสารอ้างอิง

★ Galler RW. and Messonnier SP. Handbook of Small Animal Toxicology and Poisonings. 2nd edition. St. Louis: Mosby; 2004.

★ Gupta RC, editor. Veterinary Toxicology, Basic and Clinical Principles. New York: Elsevier; 2007.

★ Klaassen CD, editor. Casarett and Doull's toxicology, The basic science of poisons. The McGraw-Hill companies,.

หลักการแก้ไขเบื้องต้น กรณีได้รับสารพิษ

ภาควิชาเภสัชวิทยา

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชั้น 5 อาคารเรียนและปฏิบัติการ คณะสัตวแพทยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

www.pharmaco.vet.ku.ac.th

Tel: 02-5797537

Fax:-02-579-7537

เรียบเรียงโดย

รศ.น.สพ.ดร. อำนาจ พัวพลเทพ

อ.สพ.ญ.ดร. ศรัณญา พัวพลเทพ

เอกสารเผยแพร่ความรู้

ภาควิชาเภสัชวิทยา

คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

หลักการแก้ไขเบื้องต้นกรณีได้รับสารพิษ

หลักการสำคัญในการแก้ไขเบื้องต้นกรณีที่ได้รับสารพิษ คือ การลดปริมาณสารพิษที่ตัวสัตว์ได้ ซึ่งจัดเป็นขั้นตอนแรกของการให้การรักษาและควรดำเนินการอย่างรวดเร็ว โดยมีประเด็นหลักอยู่ที่ การขจัดสารพิษให้ออกจากตัวสัตว์ให้ได้มากที่สุด และลดปริมาณสารที่อาจยังหลงเหลืออยู่ให้ถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกายให้น้อยที่สุด ทั้งนี้ เพื่อช่วยบรรเทาความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นภายหลังได้รับสารพิษ ซึ่งวิธีการลดปริมาณสารพิษนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับ

การได้รับสารพิษโดยการกิน

หลักสำคัญในการลดสารพิษที่ได้รับโดยการกินคือ การส่งเสริมให้สารพิษที่ได้รับถูกกำจัดออกจากร่างกายก่อนที่จะเกิดการดูดซึมผ่านระบบทางเดินอาหาร ซึ่งการกระตุ้นให้สัตว์อาเจียนเป็นวิธีการหนึ่งที่สะดวก ไม่ยุ่งยาก ไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีความจำเพาะ จึงสามารถปฏิบัติได้โดยผู้เลี้ยงเพื่อแก้ไขและบรรเทาอาการในเบื้องต้น ก่อนการนำสัตว์ป่วยไปรับการรักษาต่อกับสัตวแพทย์ ซึ่งการกระตุ้นการอาเจียนมีข้อควรรู้ที่สำคัญดังนี้

การอาเจียนกระตุ้นได้โดย

1. การป้อนไข่ขาวดิบหรือนม
2. การป้อนสารไฮโดรเจน เพอร์ออกไซด์ ความเข้มข้น 3 เปอร์เซ็นต์ ขนาด 1 ถึง 2 มิลลิลิตรต่อกิโลกรัมน้ำหนักตัว ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการอาเจียนภายใน 10 ถึง 15 นาที และหากผ่านไป 20 นาทีแล้ว สัตว์ยังไม่อาเจียน สามารถให้ซ้ำได้

ควรกระตุ้นให้สัตว์ที่ได้รับสารพิษอาเจียนเมื่อ

1. ระยะเวลาในการได้รับสารพิษไม่เกิน 1 ชั่วโมง ซึ่งหมายถึง ควรทำการกระตุ้นการอาเจียนให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะหากปล่อยไว้นานมากขึ้นเท่าใดย่อมหมายถึงปริมาณของสารพิษที่จะถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกายจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นและผลในการลดความเป็นพิษย่อมลดลง
2. สัตว์ป่วยอยู่ในสภาวะที่รู้สึกตัวอย่างสมบูรณ์
3. ทราบชนิดของสารพิษที่ได้รับอย่างชัดเจน และสารพิษนั้นไม่ควร มีฤทธิ์กัดกร่อนอย่างรุนแรง เช่น เป็นสารที่มีความเป็นกรดหรือด่างอย่างมาก

ไม่ควรกระตุ้นให้เกิดการอาเจียนเมื่อ

1. ได้รับสารพิษมาแล้วนานมากกว่า 1 ชั่วโมง ยกเว้นในกรณีที่ได้รับการวินิจฉัยหรือประเมินอาการโดยนายสัตวแพทย์แล้ว
2. สัตว์ป่วยรู้สึกตัวไม่สมบูรณ์หรืออยู่ในภาวะอ่อนแรง อีกทั้งควรเพิ่มความระมัดระวังในกรณีที่สัตว์ป่วยได้รับสารพิษที่มีผลกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางเพราะมีความเสี่ยงที่จะเกิดการชัก และมักพบปัญหาการสำลักอาหารหรือของเหลวที่อาเจียนออกมา เข้าสู่ระบบทางเดินหายใจ
3. สารพิษที่มีความเป็นกรดหรือด่างอย่างรุนแรง ซึ่งจะมีผลทำลายเนื้อเยื่อที่สารพิษสัมผัส การย้อนกลับของสารพิษขณะเกิดการอาเจียน จะเพิ่มโอกาสในการสัมผัสระหว่างสารพิษกับเนื้อเยื่อหลอดอาหารให้มากขึ้น ในกรณีที่ได้รับสารพิษกลุ่มนี้ ควรป้อนผงถ่านสำหรับช่วยดูดซับให้เร็วที่สุด แล้วรีบนำตัวสัตว์ป่วยไปรับการรักษา
4. ไม่ทราบชนิดของสารพิษที่ได้รับ เนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบกับแล้ว ความเสี่ยงจากการสำลักหรือการทำลายเนื้อเยื่อหลอดอาหารจากการที่สารพิษย้อนกลับขณะอาเจียน จะมีมากกว่าประโยชน์ที่เกิดจากการกระตุ้นให้เกิดการอาเจียน